

מה שהקשו האחרונים על סתירת דברי הטור דכאן פסק דמהני חתיכה ומליחה לחוטי עוקץ ולעיל בסי' ס"ב העתיק דעת רש"י דאסור משום חלב ולא מהני חתיכה ומליחה לא ידענא מאי קש"י דלעיל עוקץ היינו חוטי כפלי וכאן עוקץ היינו אל"י ופסק הטור כחומרי דתרווייהו ופשוט:

(ב) וכן בעוף ולי"ט בעוף ועגול וכן בבהמה ואינו עגול אם לריך לחטט החוטין דאינן אלא מדרבנן והא איבעי' דלא איפשטא ואע"ג דפסק גולד בדאורייתא הא זה משני גופין ובשני גופין לא אמרינן האי כללא, מיהו למש"כ לקמן בסי' פ"ו דאף ב' גופין אמרינן הווא כללא נכונים דברי רמ"א שכתב דאין חילוק בין עוף לבבהמה לענין ניקור:

בסי' פ"מ נסתפק בגיד אי חל אטרפה מבטן דאין אחת"א וזה שגיאה כפולה במח"כ חדא דלענין איסור טרפות אף בטרפה מבטן מ"מ במעי אמה ה"י וניחר בשחיטת אמו וכ"כ הרשב"א בר"פ ג"ה והתוס' בג"ה דף ל' דכל שיש לו היחר אבן אמו לא מקרי חל ועוד דאין קי"ל אין בגידין בנ"ט וגיד חל אטרפה ופשוט:

עוד כתב בסי' פ"מ דאם אכל לבית בחוך אכילת פרס פטור כמו באמ"ה ודבריו תמוהים דנהי דחלקו בחוך פטור גם בג"ה היינו באין בו כוית והחיוב מלך אכלו כולו אבל ביש בו כוית חייב ולא דמי לאמ"ה כלל דלא מיבעי' לשי' התוס' דבאמ"ה אף שאוכל כוית כל שלא אכל כל האבר פטור א"כ הטעם פשוט דכל שנחתך חו' אין שם אבר עלי' אבל בגיד קי"ל באחת משחים לוקה או שאכלו כולו או שאכל כוית ומשום דאכילה כתיב ב"י א"כ פשוט שדינו כשאר איסורין וליד לאמ"ה דאינו לוקה באכילת כוית אף שאכל כולו עד שיחא בו אבר שלם ואפי' לרמז"ל דס"ל דאמ"ה שיש בו כוית אף שאין אוכל כל האבר לוקה מ"מ כל שנחתך חו' לא הוי ברי' ואין העלם מנערף אבל כאן בגיד דלוקה או על ברי' או על כוית פשוט דבכא"פ דינו כאכלו בב"א רק באכלו ואין בו כוית לדעת התוס' לריך שלא יחלקו בחוך ולשי' חוסי' עיקר בבליעה חלי', וכן מליט בכריתות דף י"ג דבשקלים ורמשים שיעור דא"פ והתם נמי לאו מאכל והתורה אסרה והירושלמי משה אוחס וא"ל דהתם בכריתות לענין טומאה דהא גם לענין טומאה בעינן מאכל וכן נראה מדברי הרמב"ם ז"ל בפרק ד' הלכה ח':

(ג) אם שלמו לו חדשיו, ז"ע שלא הביא בב"י דברי הרשב"א בחי' דלר"מ אף בשליל שלא כולו לו חדשיו אסור, ומיושב בזה קו' התוס' בריש ג"ה ד"ה בולדות קדשים דהא איסור מוקדשין קדוש דהא דלמ"ד נוהג בשליל גיד ואיסור מוקדשין בזהדי קאתי והיינו דאף בשחיטת אמו אסור לר"מ וה"ה לדין דקי"ל בגיד כר"מ וכ"כ מדברי הרמב"ם ז"ל דבפ"ו כתב בשליל דווקא כולו חדשיו ונמלא חי ולא בפ"ה גבי ג"ה כתב סתם נוהג בשליל והיינו כדעת הרשב"א ז"ל עיין ברש"א ריש ג"ה וכ"כ הרשב"א ז"ל שם בדף ז"ב וז"ל דלא דמינן מה דהוי ס"ל דג"ה חל משעה שנוצר הגיד הרי בזהדי' דאף בלא כולו לו חדשיו אסור וממילא ה"ה במלא' מה וכ"כ שכן נראה מדברי הרמב"ם לכן יש לתמוה על הרב ב"י שלא הביא דעת הרשב"א בפרט שנועה לזה דעת הרמב"ם ז"ל:

וישוב ראיתי לבעל ראש יוסף בחי' שכתב דגם לרשב"א ז"ל לא מתברר אלא בן ט' שנמלא חי ולמסקנא אידיחי מה דהוה ס"ל דחל משטירה והא ליחא כדוכחתי מדברי הרשב"א ז"ל בדף ז"ב שכתב דלא אידיחי לכן

הצבור להחמיר ויש למנוע מלאכול גידו בשליל אף בנמלא' מה ולא כולו לו חדשיו, מיהו נראה דא"ל לנקר רק ג"ה בלבד לא הקונטות ושאר דברים כיוון דמדים הוא יש להקל בספקין בפרט שכ"ד רוב הפוסקים דאינו נוהג בשליל ואף בנמלא' חי יש להקל מיהו בהפריס ע"ג קרקע ז"ע כיוון דאינו אלא מדים, ולעיל גבי חלב ז"ל ב"כ דשרי החוטין ואפי' לש"ך לקמן סי' פ"ו דבדרבנן שייך מ"ע מ"מ ז"ל דבזה אינו ניכר כ"כ ויש להחמיר אבל אם נמלא' מה או שלא נודע שרי:

(ד) מותר בהנאה, עיין ברי"מ מה שהקשה על הרמב"ם ז"ל ולפס"ד דבריו מוכרחין ודעת החולקין תמוה דהא אמרינן בריש ג"ה דלמ"ד וולדות קדשים במעי אמה קדושין לא אחא גיד וחיל ועיין בתוס' דאף אחר שנשחטו ופקע איסור מ"מ איסור גיד לא חיל דבעינן דומי' דיעקב ונאסר מחיים ואפי' אם נאמר שלא כדברי התוס' מ"מ מוכרח דאיסור ג"ה הוא אף בחי' וא"כ אי נימא דאסור ג"ה בהנאה ע"כ דהוא אף בחי' בהמה וזה דבר הסתור דא"כ כל בהמות ה"י אסורין בחרישה דנהנה מג"ה דגלי גיד לא ה"י יכול לרכוב עלי' והיתה לולעת ולא יכלה לחיות ואין זה ענין לזו"י גורם דהתם עיקר על מה שנחטיו דיעבד על ידי שני גורמים אבל וודאי א"א דאיסור ג"ה יהא בחי' בהמה אסור בהנאה וליהנות לכתחילה מ"ה זה וודאי אסור מדאורייתא וע"כ ז"ל דלס"ד דש"ס פסחים דג"ה אסור בהנאה או לר"ש דס"ל ג"ה אסור בהנאה איסור גיד אינו אלא לאחר שחיטה וס"ל דדרשין ב"י שכתבו מותר היינו אחר שחיטה ובחיים לא חל כלל איסור דג"ה כיוון דאיכא איסור שאינו זכות והוי כמו ג"ה של טמאה אבל לדין דקי"ל דלא כר"ש ואיסור ג"ה ז"ל מחיים ולא דרשין אלא מין שכתבו מותר ממילא ע"כ דג"ה שרי בהנאה וכבר ראיתי למי שהקשה גם על אמ"ה ל"ל קרא להחירו בהנאה למאן דאית לי' לאברים עומדת ולק"מ דהא חשב לאכלן מתה לדיה לאו לאברים עומדת ואפי' אם נאמר לאברים עומדת ז"ל דלדידי' האמת ההיקש בא להקיש אבמ"ה לדם כדאמרינן בש"ס שם או לפ"ד הפ"ה דדם שרי בסחורה גם אבמ"ה מותר בסחורה דאחיק' לדם ונפ"מ דמותר למכרו לנכרי קטן [או באמ"ה של עוף לשי' הרמב"ם ז"ל] אבל למש"כ קשה לכן מוכרח כדברי הרמז"ל והא דחלב ודם ס"ד דש"ס פסחים כ"כ לאסור בהנאה ולא ילפינן מסבבא דא"כ יהא אסור ליהנות בחי' בהמה ממנה ז"ל דאי' לאו קרא ה"א דלא אסר רחמנא חלב ודם אלא לאחר מיתה דדם שחיטה חייב כרת כג"ל אבל למסקנא וודאי ז"ל דג"ה מותר בהנאה:

(ה) והנה נסתפקו האחרונים אי בג"ה ג"כ מותר שלא כדרך הנאמן כיוון דע"ז הוא והתורה אסרתו, ולפ"ד פשוט דג"ה דינו כשאר איסורים לגבי שלא כד"ה וכ"כ המ"מ בפ"ב מה' מכ"א הובא ברמ"א סי' ק"ג דאפי' שקלים ורמשים כל שנשחטו מותרים מדאורייתא אף דמלך ע"מם ליה ראויין לאכילה מ"מ כל שנפסדו מחמת ד"א מותרין מדאורייתא וכמו כן בנה"כ:

ועדיין יש ללמד מה דינו באכלו כולו שלכד"ה כיון דמחויב אפי' בשחיתות מכוונת לשי' המוהרש"ל שבעות דבדבר דל"ל שיעור מחויב אפי' שלכד"ה, וא"ל מה שקול וטרי בש"ס ריש פ' ג"ה אי איסור גיד חל על מוקדשין והרי גיד הוי מוסף מלך דאסור אפי' שלא כד"ה אבל כבר הארכתי להוכיח לקמן בסי' ק"ג דגם בהקדש אסור שלא כד"ה, אבל כבר האריך במל"מ להוכיח דשי' הרמב"ם ז"ל דאפי' בדבר דא"ל שיעור נמי מותר שלכד"ה ובזה יש ליישב קו' התוס' ריש פ' ג"ה דילמא